

ali pravzaprav klerikalna mejalnica je tudi v cerkveni hiši. Pero mi zastaja in lasi se mi ježijo, če pomislim kaj vse se je že godile na blagoslovljenemu prostoru. Kaj bi rekel Kristus, če bi sedaj na svet prišel? Ali ne bi tudi sedaj kakor nekdaj spletel bič, nagnal mejalničarje denarja in preobrnil mize? Gotovo bi jo župnik najprvi skupil, ker je vodja posojilnice. Kristus bi rekel: moja hiša je hiša molitve, vi pa ste jo storili jamo razbora, prepira in sovraštva! Tako ravnanje je nekrščansko, bi rekli naši pradedy, ako bi vstali in videli, da je tam, kjer njih trupa počivajo, hiša nemira, političnega sovraštva, politične mejalnice. Svetovali bi Vam, župnik F. Zdolšek, da bi Vaše v potu obrazu in trudopelnega dela prihranjenih 120.000 kron, kako drugače obrnili (govori se tako, šteli jih nismo). Proč s posojilnico iz žegnanega pokopališča, da bodejo naši pradedy imeli večni mir in pokoj. Pri nas faranih se naberačili denar, les, kamenje, furenje in še marsikaj, kakor tudi človeško žrtev, katera je morala zaradi tlake umreti. Z dobrim srcem smo dali, da se zida v čast božjo in v prid izveličanja naših duš; nikdar pa ne, da bi se nabavila šola političnega sovraštva. Ako se ne bote iz lepega umaknili, bomo Vam pa mi verniki pokazali pot. Če se bode naš župnik poboljšal, potem ne boste več imeli sitnosti z mojimi dopisi, ako pa ne pa znate dobiti vsak teden kakšni dopis. Napišemo lahko cele romane.

Trbovlje. Prosimo, da sprejmete naš dopis v Vaš cenjeni list in sicer prej ko mogoče, dokler ima še naše trboveljsko delavstvo dober spomin na pretečeni teden svetega misijona. Kot svobodomiseln delavec sem se tudi jaz udeležil slavnih in imenitnih pridig ljubljanskih misjonarskih pridigarjev. Zdaj smo že tako srečni trboveljski delavci, da nam naši gospodje kar zaporedoma, vsako leto preskrbijo sveti misijon; s tem „delavsko vprašanje“ rešujejo. Toraj eden teh velikanov pride na pričnico in prve njegove besede so bile: „Jaz budem malo govoril, pa tisto kar bom, bo možko“. Pripovedoval nam je najprvo od znanih 10 devic in sicer 5 je bilo dobro pravljene, ker so s seboj olja prinesle, ostalih pet pa ne; in priglihal je dekleta, ki se namreč hvalijo, češ jaz sem devica in jaz sem devica. Pa vse to bi nas ne zanimalo, ako bi ne bil njegov glavni govor proti naprednjakom: prvo njegovu načelo je bilo zavajanje, predzrnil se je celo do osebnih napadov. Ta vlogi gospod tudi ni mogel drugače, da se je dotaknil agitacije za volitve, namreč: ne volite naprednjake, ki pravijo, da za ljudstvo dela, proč od takih strank in društev! Nam se pravi, da smo tisti črni črnuhi; res imam črno obleko (odgrne obleko na prsh) ali arce moje bije za vas, mi smo edini vaši dušni pastirji, za druge stvari nam pa nič mar ne gre“. Ali ni to čudna zmes? Na eni strani se pravi: mi smo vaši odrešeniki in ravno v tistem govoru pravi, da se ne briga za druge stvari! Ne, gospoda, mi Vas predobro poznamo in vemo kdo nam pesek v oči meče. Zato pravimo: Po farjih vera gor, po farjih vera dol! Le tako naprej, gospodje, saj boste sami odprli oči ljudem! Rečemo pa, da le vi pohujete mladino in zatirate vero sami! Drugo leto zopet na svidenje. *Opozvalec.*

Bistrica v Rožni dolini. Volilna politika in agitacija so hujskajočim farjem važnejša nego njih verske dolžnosti! Dokaz temu je doprinesel tudi mladi kaplan Tojniko župnije Šeče v občini Bistrica v Rožni dolini. V soboto, 11. aprila je bilo napovedano za solarje ob 3 uri popoldne verouk kot priprava za spoved. Ob 4. uri pa naj bi bila v filialni cerkvi sv. Mihaela velikonočna spoved. Solski otroci so zmanj na svojega kateheteta čakali; po otroški šagi so skakali v igri po cerkvenem prostoru. To naj bi bila „priprava za velikonočno spoved“. Sramotno za vernega katoličana! Odrašeni so čakali v cerkvi pohlevno na spovednega očeta; ali — kaplana Tojnika ni bilo. Končne ob 7. uri zvečer je prišel ta vzor-duhovnik in je vzel spoved od 10—15 oseb, ki so na občudovanja vredni pohlevni način skozi 3 ure čakali. Splošno ogorčenje in nezadovoljnost se je širila pri vseh faranah in ojstre besede so padle o postopanjanju in zanemarjenju tega duhovnika. Tudi kmet in delavec se ne pustita za norca imeti in tudi v verskih

zadevah ne. Ako bi bil kaplan Tojniko zadržan rečimo vsled sprevidenja bolnikov, bi se nikdo ne ježil nad zamudo, čeprav bi tudi župnik lahko to prevzel; župnik je namreč iz lakomih nagibov vse sprevidenje v zadnjem času sam storil. Ali vzrok zamude je bil drugi: Kap. Tojniko je bil na komando svojega župnika na agitacijskem in informacijskem potovanju; to mu je bilo važnejše nego spoved faranov. Gospod dr. Brejc bi znal odgovor dati, kje je bil kaplan Tojniko na tem čudnem dnevu. Pribiti hočemo tukaj edino, da pride pri naših hujskajočih farjih najprve politika in volilna agitacija, potem pa še verske dolžnosti. Kmet in delavec! Premislilj, o tem dogodku in dobil bode pravo prečitanje. Naloga duhovnika je, da skrbi za dušni blagor svojih faranov, ne pa za posvetne stvari. Kaj poreče pač gospod knezoškop k takim, katočanstvu škodljivim dogodkom? Ako bode take nesramnosti njemu podložne duhovščine še nadalje trpel, pričel bode govoriti ljudski glas. In sodba ljudstva bode neprizetna za gotovo gospodo!

Novice.

Zahvala. Uredništvo se zahvaljuje za vsa prijateljaka vožšila, ki so mu došla ob pričilih velikonočnih praznikov. Mi za Vas, somišljeniki, Vi pa za nas!

Eljen Košut! Ponavljamo še enkrat, da nam je odvezel madžaronski sin veležajalca Košuta, poštni debit in da zamoremo list vsled tega samo v zaprtih kuvertah pošiljati. Zaradi betijskega Košuta seveda ne boderemo pričeli hvaliti madžaronske lumperije. Mi se ne vstrašimo groženj tega don Kišota. Naručniki nam pa naj naznanijo, je li želijo list v kuverti ali ne. Proč z madžaronskim nasijem!

Izjava. Začnici mi pripovedujejo, da se zanjo neki ničvrednež v istotaku ničvredni ljubljanski cunji v mojo osebo. Nimam časa, prepirati se s takimi ljudmi in tudi ne zamerim mnogo kajti revez ni sam kriv, da je zabit. Sicer bi bil pa tudi edini pravi odgovor — pajni bič! Za Vas, dr. Jurtsela, so taki lo povske osebni napadi pač lastni, kaj?! — Istopako mi je poslal ob velikonočnih praznikih nekdo iz haložke sv. Barbara vožšilo na lepi razglednici. Tudi ta modrijan je misil, da me bode zjezili. Motiš se, fant! Poznam te po perju, pravzaprav po črnem talarju, kateremu dela pa jako malo časti. Ti, Rabuzek, Jakec Rabuzek, si mi pisal dotedno karto, kaj — ne? Sta se menda zmenila z župnikom. Ali potroštaj se, fant! Jaz se sicer v praznikih nisem mastil na šunki, katero bi mi pobožni farani šenkali, kakor ti, — vendor pa sem se najedel tega, kar sem si z delom prisluškal. Razumeš? In zato se ne jezim. Toliko v pojaznilo tistim, ki delujejo proti političnemu nasprotniku z blatom in strupom! Adio! — V Ptiju, aprila 1908. Karl Linhart, urednik *Stajercu*.

Nekaj o mežnarjih. Čitatelji bodejo začudenii ta nastov brali. Kaj ima „Stajerc“ o mežnarjih pisarji? Vedenoma so ti mežnarji naši nasproti, seveda marsikdaj ne v srcu, temveč le na farovško komando. Ali to je vse eno. Naše mnenje je, da bode treba enkrat temeljito v mežnarske razmere posvetiti, kajti toliko izkorisčanja, toli revščine, ponizevanja in izsesavanja ter hlapčevanja ne najdemo pri nobenemu drugemu stanu. Svetlo pismo sicer pravi: „Kdor oltarju služi, naj od oltarja živi.“ Ali mi bi radi poznali le enega mežnarja, kateri bi lahko živel v cerkvenem zaslužkom. Kakšne so mežnarske razmere, dokazuje jasno slučaj bivšega mežnarja Dominika Peklar v farni cerkvi v Radgoni. Možima 4 otrok in to ni šala pri današnjih draginskih razmerah. Za svojo mežnarsko službo je dobival 10 in semetrtja 14 K na mesec. Od te svote je moral še 2 K za stanovanje plačati. Z vsemi „tringelti“ je prišel mož na mesečno 20 do 30 K. Na postranski zaslužek pa ni mogel mislit, ker je imel kot mežnar več kot dovolj dela. In zdaj vprašamo: kako more človek z 20 kronami na mesec živeti? Pride torej nekaj čez 60 vin. na dan! Kako naj je tem „denarjem“ preživiti sebe, svojo ženo in 4 otrok? To bi moral čudežev delati, a tega naši mežnarji še ne znajo. Zato je šel Peklar in je — kradel. Mi ne zagovarjam tatvine. Ali to trdim, da je

Peklar moral krasti ali pa sam s svojo družinkom po lakote poginiti. Odprl je razne nabiralne puše ljubitev in porabil denar. Ta/ki je vzel naročnino za svojim otrokom list „Glasnik“. Peklar je trdil, da tom in hotel krasti; le za hip si je hotel iz revške mislite pomagati in potem denar povrniti. Ali obsegavci ki je bil na 1 mesec zapora . . . Kaj poreče pa v temu cerkveni oblast? Peklar ni bil hlapom pa kakšnega vloga kočarja, temveč uslužbenec Zupanije, ki posejuje le na Avstrijskem moroču pr 800 milijonov krov premoženja. Peklarja so spala pravili v službi duhovniki, ki vendar sami gotovi župan več zaslužijo. Peklarjev slučaj nam je znan je res besedokaz, — da so mežnarji pravčabno. Tancušnji, kar je za cerkveno organizacijo gotvena je sramotno!

— Iz Spodnje-Stajerskega.

Nemški poduk na okoliški šoli v Ptiju. Ljubčnikov? sem so se trudili napredni možje, da bi vpeljali. Volna okoliški šoli v Ptiju nemški poduk. Prečvršči valstvo v ptujskem okraju, v kolikor se nima pod kdo lezlo prvaškega hujskanja, zahteva v interesu babe bodočnosti svoje dece nemški poduk. Saj dobro! Ponevé, da brez znanja nemškega jezika človek brila se pride daleč. Tudi več občin je sklenilo uradno vinogradnjo, da naj se vpelje nemški poduk. Prvi temu so znali to koristno vpeljavo doslej preprečilniku iz Zdaj pa je vendar šlo! Že s prihodnjim šolskstvom Jur letom se bode vpeljalo v zadnjih 3 razredih župan okoliške šole nemški poduk. S tem bode dobilec niso šolska decu priložnost, pručiti si nemščine. Hrdečnik vaki seveda od jezev divijo! Ali pomagalo je še sam ne bode njih ropotanje in hujskanje. Sicer prej! Pa tudi opravičena želja ljudstva, da se nastavljivškim na šoli pametne, napredne učitelje in ne kakšno govorino, prvaške hujšače.

Iz okraja nowo projektirane ceste Dornomoročeve Selce se nam poroča: Neki Šmeksenpok od tel še n Marjeti piše v ljubljanski cunji tako neumeto povala da menda kar sliši, kako trava raste. Razum ker je okraja prav nič ne pozna. Bržkone ima v glavnem potem tisto kolese, ki pravi: tik, tak. Žlabodražno; tudi neumno, da se mu vsaki šolarček in tudi njih tudi, znani Imbra smeti. Pravi: v jeseni in spomljeni le poglejte, vožijo kmetje, da je živila blizu župnika do rogov, ljudje pa čez pas, a to pot meni Knestoriti večkrat, dan za dnevom, uničuje se na levo sttinam ljudem obleko, obuvalo, živino in zdravljinc, I zamudi se čas in ne opravi se nič . . . S takimki junpraznimi čekarjami se dopisun neznanško hukko. mira. Tedaj razodi š. p.: Ali je res, da samagala v Tiboljski grabi imajo tako blato in vožnjo, da kratek je vse blatno in da tudi s 4 konji komaj prazm o njih lajto peljajo? Ta tiboljska cesta je že stara cesta Celjske menda kar Tiboljce obstojijo. Ja kje pa so bili prvašeca v poprejje, ko so bili sami „slovenki“ zastopi, da nima se bode tega blata postrgali? Menda je to nemarnost gotovki listi občin in posameznih posestnikov! Cesta, ki stoji že od starih časov, naj se v dober stan spravi. Poučnik kjer pa ni cest, tam naj se za blagor občangatec-SI nove napravijo, ki so potrebne in o katerih razumem soja nepristransko višja oblast. In zdaj pa priznajo za neki Šmeksenpok, da bi oškodoval na zvajal, z začetom drugje. Ali zmanj si prizadeva ta š. p. Šmeško svojo neumnostjo, pa naj si bode potem študarstvu ali bogoslovci ali pustolovci, višje oblasti se tuno. Wa bode dale od njega na led spraviti. Oblast moč, ki so pravično, nepristransko, za blagor občega okrajnih c. delovati, ne pa tako, kakor si kak neumnežko o svojimi „tik-tak“-kolesi domišljuje. Torej neum. Osredne, než, miruj! Mesto da bi poštenim ljudem upodje, kugledu škodoval, daj si raje tisto kolesce odstreljili tudi in glej, da izpoznaš krajevne razmere! Sko min.

Župnik Gomilšek — velik prijatelj šolskstava se mladine. Iz sv. Petra na Medv. selu se nam po železnicu roča: Že več ko 10 let so se žiber šolski otroci je poigrali na prostoru za cerkvijo. Župnik Gomilšek je po to prepozna, češ da ne bo trava radimerenemu. On hoče celo prostor ograditi. Že je oznanil, činice v bi mu prišli delat. Pa Petranji so tudi tako paju, Brezmetni, da mu ne bojo hodili delat zastonj, zrnil poroden pa svojim otrokom kralili veselje urice. Otresu stvarom, ki sedijo po tri ure v šolski sobi, ki držnica že slab od dihanja slabega zraka, bi jim taj, so župnik tega veselja ne privočil, da bi tam ustanovil škakali in malo nadihali svežega zraka. Župnik poroča se je kmetski sin, vše dobro kako morajo takoj po s otroci doma velikokrat težko delati in kako vistor, kjer selje je to za otroke, če smejo malo poigratcu p. In vi gospod župnik, ste jim tega nevoščljivo p. Kaj pa neki učiteljstvo dela? Ali res sploh prigla-

ružino
pušice
kle-
la ni
rščine
sojen
če k
lapec
benee
a nad
spre-
otovo
en
c ati
otovo

Leta
eljali
rebni
na-
resu
obro
k ne
adno
vaki
čiti.
skim
edih
obilna

Pr-
jim
r je
itavi
kšne

DVA
sv.
nno,
mer
lavi
ako
po-
adi,
tna
rajo
sto-
vje,
imi
bla-
mo
da
zno
sta,
aki
iso
vihi
so
jo;
ov-
az-
ide
čni
s
ont
ne
ra-
ja
s
m-
na
z-
ke
o-
ci
ek
a-
la
z-
a-
o-
se
aj
ik
ci
e.
?

iam početju? — Očetje in matere, zbudite se, ljubite svojo deco! Ne pustite krajšati veselja vjem otrokom. Prostor je bil za igranje otrokom in naj tudi ostane. Vi gospod župnik pa imelite da ne bote mogli krav rediti radi par kdo bodo tam zrastle, pa nam povejte; vam je vasak rad prinesel en košek za prilest. Otrokom pa ne krajšaje veselja!

Zupan v kiklji. Iz Bojzne pri Brežicah nam priča prijatelj od tamšnjega klerikalnega žu na prav čudne stvari. Dotičnik imel je namreč župana opraviti zaradi nekega podpisa. Župan je rekel: "Tako!" in odšel v postransko sto. Tam je vprašal avto ženo za dober svet. Žena je rekla: "Tega ne smeš storiti, kajti toti tudi 'Stajerca' berejo" ... Vprašamo: Ali je župan le za petoliznike črnostuknežev? Ali se župina občinskih doklad tudi od naših načinov? Može! Približujejo se občinske vojne. Volite može iz svoje sredine, kateri so razstrajljivi, da boste dobili župana-moža, ki pod komando svoj ženi. Potem vam ne bo bave postav delale ...

Ponesrečeni župnik na Sladkigori. Dne 11. aprila se je vracjal župnik g. Krajec od delavcev vinograda in si je na poti nogo zlomil. Kdo temu krov, kaže sledeti dopis: Sprevorodil je župnika iz vinograda tisti znani agitator dr. Jurček Vipotnik iz Polž, ki baš po sili županski stolec. Tamošnji občani seveda od tele niso tako neumni, da bi take farovske podrepnike za župane volili, sploh pa take ne, ki se sami "Fhpota" prebirati ne znajo. Ali naprej! Potem sta se oba z župnikom združila visokim gospodom Martinom Pavlincem z veliko ugovorno, katero je podedoval od pokojnega fajotra iz Kostrivnice. Baje so dale tudi temu Koroščeve volitve precej po repu. Ta mož si je letel še nekaj časti pod klobuk spraviti in je nato povabil župnika in Vipotnika v svojo klet. In ker je lansko vino precej močno, zgodila se je potem nesreča. Mi g. župnika gotovo obžalujemo; tudi ne smemo trditi, da je bil pijan. Na tudi, ako človek malo pije, samo da ima poslene ljudi okoli sebe, ki bi ga zaali varovati. Ali župnik je imel ravno slabov tovaršijo! Na eni strani Kneippov kramar Pavlinc, ki dene klobuk na levo stran glave in reče: pri moji duši, jaz Pavlinc, Koroščev agitator! Na drugi strani pa ednak junak, ki si prizge na cerkvenem prostoru smodko ... Ko bi bila ta dva moža pametna, pomagala bi župniku. Sploh pa sta potrebenade kratači! In povestali bodemo v kratkem še kaj o njih.

Celjska gimnazija bode praznovala junija meseca svojo 100-letnico. Dela se velike priprave, da se bode obhajalo dan na slovenski način. Prvački listi pa že hujskajo in hočejo zgago delati.

Poučni tečaj o varstvu rastlin v zdravilišču Rogatec-Slatina. C. kr. kmetijska družba priredi sporazumno s c. kr. bakteriološko postajo in postajo za varstvo rastlin na Dunaju dne 5. maja t. l. z začetkom ob 10. uri predpoldne v zdravilišču Rogatec-Slatina enodnevni poučni tečaj o varstvu rastlin, ki ga bo vodil gospod dr. Bruno Wahl in ki ima glaven namen, da pouči one, ki so se prijavili kot poročevalci za varstvo rastlin c. kr. poljedelskemu ministerstvu, na katero so vrnejo udeležencem stroški za vožnjo po železnici in pošti. Vodstvo podružnice v Rogatcu je pooblaščeno, po sklepnu tečaja povrniti oficijelno določenim poročevalcem te stroške proti primeremu potridilu. Ker so doslej samo podružnica v Konjicah, Marenbergu, Mariboru, Ptaju, Brežicah, Rogatcu in Slovenji Bistrici prijavile poročevalce za varstvo rastlin, a je v interesu stvari nujno želeti, da imenuje vsaka podružnica 1-2 poročevalca in jih pošlje na tečaj, so vse podružnice uljudno vabljene, naj naznajo takoj 1-2 člana podružnici v Rogatcu kot poročevalca in udeležence pri tečaju, da se lahko po sklepnu tečaja tudi tem vrnejo stroški. Prostor, kjer se bodo zbirali, bo naznjanjen v Rogatcu pri izhodu s kolodvora. Razen doslej oficijelno priglašenih poročevalcev, in onih, ki še bodo priglašeni, se lahko tečaja udeležijo tudi

drugi člani podružnic, ki se za to zanimajo. Ti hospitanti, ki niso oficijelno priglašeni poročevalci za varstvo rastlin, seveda nimajo pravice zahtevati, da bi se jim povrnili potni stroški.

Ptujski okrajni glavar umrl. V Ptuju je umrl okrajni glavar g. E. von Prahls pl. Thalfeld. Pokojnik je stal šele v 48. letu. Bil je le kratek čas v Ptuju. Svoje premoženje je zapustil večidel mestni občini Gradec, nekaj pa tudi pisarniškemu osobju. N. p. v. m.!

Umrl je kafetier Tanzer v Rogaški Slatini. N. p. v. m.!

Požar. Preteklo nedeljo zvečer se je vnela plahata na paviljonu velikega kinematografa v Ptuju. K sareči se je zamoglo ogenj takoj pogasi, vendar pa ima posestnik pri aparatu veliko škode. Ogenj je nastal baje po električnih žicah. Požarna bramba je bila alarmirana in tudi v hipu zbrana. Ali ni ji bilo treba posredovati.

Obesilo se je 16-letno dekle Kogovnič v Velikem vrhu pri Šmartnu ob Paki.

Iz Koroškega.

"Velikonočne misli". Dostikrat smo že povedali, da je "vera" klerikalcev jako klaverne, le navidezna, karor "vera" v kaplane zaljubljenih brezobnih tercjak. Premislimo le tole: "Mir" je duhovniški list, pišejo, uredujejo in plačujejo ga duhovniki. Duhovniki pa so vendar služabniki sv. vere. Po tej sv. veri je Velikonoč zapovedan praznik in "velikonočne misli" bi morale biti obrnjene edino na verske stvari. Mi, katere imenujejo "Smirovci" brezverce, smo se tega držali in napisali primerni članek. Duhovniški list "Mir" pa je napisal pod naslovom "Velikonočne misli" članek, napolnjen z narodnoščnem gonjo in političnim sovraštvo! In ta list pravi, da je "verski". Po farjih vera gor; po farjih vera dol!

Prvački poštenjaki. Piše se nam: Žalostna vest! Brat nekdanjega kaplana v sv. Jakobu Lutschounig, ki je hotel vse naprednjake požreti in katerega cenjena družina maršira na čelu prvačkih hujškačev, brat šele zadnjič v "Miran" pohvaljenega Janschitzta v sv. Marjeti, gostilničar, mesar in pater familias v "narodnem domu" v Velikovcu — Lutschounig — je bil arretiran in v ječo odgnan. Obdolžen je vломa, ki se je lani v prvački posojilnici v Velikovcu zgodil. Lastna žena je junaka naznala. O ti vlogi prvaki!

Se en prvački pštenjak. Poroka se nam: Znani Šimon Tscherton p. d. Najekuč v Slov. Plibergu je bil avto čas dostojni in pošteni mož ter se takrat tudi naprednjakom prilizoval. Naprednjaki so ga tudi vedno podpirali, posebno ko je pogorel. Preskrbeli so mu tudi izdatno denarno podporo od "Südmarke". Ko je imel denar, pricel je pa za črne deželne izdajice delovati. Občinski mogotci v Slov. Plibergu, katerih "gospodarstvo" smo v zadnjem "Stajercu" tako jasno razodeli, hoteli so Najekuč v sled tega gostilno preskrbeli. Na ta način bi škodovati bivšemu naprednemu županu, za Slov. Pliber takож zasluznemu g. Jakobu Laussegger. Protiv volji oblasti so hoteli prvaki to storili. Pa vse zmanj. Zdaj pa je ta prvački poštenjak Najekuč obtožen zaradi zločina tatvine. Pri hišni preiskavi so našli pravo roparsko gnezdo. Več o temu prihodnji!

Koroške železnice. Napredni poslanec Nagele in tovarši so predlagati v železniškem odseku državne zbornice zgradbo železnice od Wiesa čez Radl v Sp. Dravograd, Grebinj in Velikovec. Ta predlog se je oddal vladu v pretres. Upajmo, da bode vlada važnost te železnice izprevida!

Brat kraljice Drage. Neki smrkolin pikolo Sirc je prišel v hotel "Post" v Beljaku in dejal, da je brat umrle srbske kraljice Drage. Kot tak je obiskal prodajalne in nabral precej blaga. Konečno so smrkovača zaprli.

Ustreljen je bil učenec Reperto Gärtner iz Beljaka. Njegov tovarš Moser se je igral puško, ki se je sprožila. Nesrečni deček je kmalu umrl.

Po svetu.

Železniška nesreča. Velika železniška nesreča se je zgodila pri Bray-Brooke v Viktoriji (Am.). Brzovlak je trčil v osebni vlak. 4 vozovi so bili razdrobljeni. Doslej se je potegnilo iz razbitih kosov 41 mrtvih in 50 težko ranjenih oseb.

Gospodarske.

Pravilno sajenje sadnega drevja.

Spisal Anton Stieglar, deželni sadje in vinorejski ravnatelj v Gradišču. — Poslovenil Fr. Gorican, deželni potovni učitelj za sadjerejo.

Sadno drevje uspeva povsod, da je le dosti na debelo zemljo. Težka ilovica, moker ali preveč kamenit svet ne velja. Solnčnata pusta lega ugaia, med tem ko so senčnate severne strani za sadno drevje nepriravnne. V bregu in ob cesti se sadijo v trikotu, drugod pa v štrikotu. Visokodebelne jabolke in hruske se sadijo na 10 m, ob cestah 12 m, črešnje in orehi 12 m, čeplje in slije 6 m, bolj nizkodebelne jabolke in hruske 6 m, cepljene na pritlično podlago 4 m.

Jama za sajenje se naredi 1.5 do 2 m. široka in 50 do 60 cm globoka. Zemlja se izmeče ločena na tri dele. Vrže vklip to dobro zemljo zase in to spodnjo mrtvo zemljo na drugo stran. Če se jame delajo v bregu, se izmeče zemlja zmiraj na zgornjo stran. Dno jame se še zrabiha na 20 cm. globomo. Jame se naredijo vsaj šest tednov in zamečajo tri tedne pred sajenjem. Za spomladansko sajenje se jame že v jeseni pripravijo. V pesčenih lahkih zemljah je dobro že v jeseni, v težki pa spomladni saditi.

Kolje za drevje iz kakoršnegakoli lesa mora biti ravno, gladko, brez skorje 8 cm debelo in na zgornjem koncu obrobljeno. Če je kolje suho, se zaradi večje trpežnosti na spodnjem ošpičenem koncu obžge in z vročim kotranom nameže. Svezo, še le nasekan kolje se skoz štiri dni v 3%, raztopljeni modre galice namakati pusti. To delo se ne sme odlagati ampak se mora takoj opraviti, kadar hitro je kolje posecano, osnzeno in ošpičeno. Kolje mora biti tako dolgo, da ga pride v jami 15 cm. še v trdo zemljo in da seže 5 cm. pod najbolj nizko vejo drevesne krone. Pri cestah se dene kol ob cestno stran povsod drugod na stran, da ktere najrašči vetrovi in hudo vreme pride, da je drevese bolj zavarovano.

Važe in zgornja ta dobra zemlja se pomeša in znotaj zameče. Če je zemljišče slabo, primeša se še dobre komposta ali pregnitega gnoja, ali pa kakšne druge dobre zemlje. Spodnja slaba zemlja pride še le nazadnje, ko je drevo že vsajeno. Za sajenje pripravljeno drevje mora biti ravno, dovolj močno in popolnoma zdravo. Na deblu ne sme biti nikakšnih ran ali znakov bolezni. Korenine naj bodo številne razvrščene v krogu na vse strani, posebno naj bode mnogo malih drobnih korenin. Visokodebelno drevje naj ima 1-8 m za sajenje, ob cestah 2 m visoko. Krone naj imata 5-6 večjih, od katerih ta srednja, najtažja in ob enem najbolj močna služi kod vodilne mladiča v podaljšanje debla. Drevese, katero se po sejnih prodaja, je malo vredno in se naj nikdar ne kupuje. Korenine se prikrajajo za eno tretjino, poškodovane pa do zdravega mesta. Krone se prikrajajo za 1/5 do polovice kakor so kaj korenine. Pri vrstah, katere imajo napivno rast, kakor ananas, renki bob, se režejo kronine veje na eno zunajno oko, pri vrstah, katere na široko rastejo kakor kardinal maščenjal se reže na eno znotrajno zdravo oko. Rez se izvrši z ostriim nožem ali prav dobrim škarjem tako, da se začne ravno nasprotno kjer se oko začenja in se neha tik nad očesom. Pred sajenjem se korenine obrezanega drevesa namočijo v ilovitom zmesu.

K sajenju se vzame dobro preležani kompost in se drevje ne sme globokeje saditi, kakor je popred v drvenicu stalo, kar se dobro pozna, ker je deblo zeleno, kar ga je pa bilo v zemlji in korenine so rumenorjav-kaste barve. Korenine se pri sajenju skrbno razvrstijo v njihovi naravnici legi. Posebno se naj paži na to, da med korenicami niti najmanjšega praznega prostora ne ostanete. Korenina morajo biti na trdnz zemljo obdana in se zemlja okoli drevesa previdno potlači. Okoli drevesa se napravi iz zemlje en krog v podobi sklede, na to se še dene ena lega gnoja, kateri se še z zemljo pokrije.

Pokritje z gnojem ima sledeči pomen:

1. Spomladni in poletni varujejo korenine proti suši, po zimji pa proti hudemu mrazu.

2. Drevi dobi polagona pri vsakem dežu nekaj živeča, katerega deževnica iz gnoja izpere.

Zalivanje z vodo pri spomladanskem sajenju, posebno če je suho vreme, je prav koristno. Sadi se naj pri lepem vremenu, da zemlja ni ne zmrzjena ne prekmora.

Drevje se sprva prav narahlo h kolu priveže. Po zmenje, kadar se je po kakem deževju že zemlja in žno drevje dovolj vsepla privrće se z dvernimi vezmi. Ena vez se da pri vrhu kola, ta druga kakih 60 cm. od zemelje. Vlačne vrbe so za vez najbolj pripravljene.

Ker drevje sčasoma še malo v zemljo zlezje, pritrdi se h kolu tako, da je vez na drevesu zmirjal 3 do 4 cm. višje kakor na kolu.

Pri sajenju naj se drevje namaže z zmesjo iz ilovice, krajške in apna, kar ga varuje proti izsušenju.

Protijazu in drugim poškodbam se zavaruje deblo sadnega drevesa zanesljivo, praktično in po ceni z nadvini koljem, ali še boljše z tenkimi lesnimi odpadki, kateri se na vsaki žagi dobijo. Z 9 do 12 komadi, se napravi s pocičankami drotom nekaka lesa, katera se potem okoli debla dene. Te ograjne ne varujejo drevesno deblo samo proti zajcem, ampak tudi proti toči, ob enem pa ne zabranjuje dostop zraku, tako da je omejujo ženje debla izključeno. Te ograjne so trpežne in po ceni, zato vsega priporočila vredne.

Loterijske številke.

Gradec, dne 18. aprila: 33, 80, 20, 67, 64. Trst, dne 11. aprila: 58, 6, 51, 76, 85.